

2

การสร้างสันติภาพของจีนชั่ชองเต้
บนแนวคิดสันติภาพของมาเดียงเวลล์

นาวาโท นาวาศึกดิ์ เอื้อทวีสัมพันธ์
ตำแหน่ง xxxxxxxxxxxx

ผู้ผนวกแผ่นดินจีนให้เป็นปึกแผ่นได้เป็นครั้งแรกนั้น กลับสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในสังคมได้เพียง ๑๕ ปีเท่านั้น (ก่อน ค.ศ.๒๒๑ - ๒๐๖) ก่อนที่จะล่มสลายและถูกราชวงศ์ฮั่นรวบรวมแผ่นดินจนเกิดสันติภาพได้อีกครั้งหนึ่งในยุคต่อมา บทความนี้ผู้เขียนมีความมุ่งหมายเพื่อนำเสนอความสำคัญของสันติภาพที่มีต่อสังคมมนุษย์ รวมทั้งแนวทางการสร้างสันติภาพและชี้ให้เห็นสาเหตุหลักของการล่มสลายลงของสันติภาพจากประวัติศาสตร์จีนในยุคของ **จินซีฮ่องเต้**ที่มีการจัดการสันติภาพอยู่บนพื้นฐานความคิดแบบสัจนิยมแบบคลาสสิกที่เน้นการมองการจัดการอำนาจและความขัดแย้งโดยตั้งอยู่บนความสามารถของผู้นำรัฐเพียงคนเดียว (First Image) ในบทความนี้ผู้เขียนได้ใช้มุมมองของ **มาเคียวเวลลี** เป็นเครื่องมือในการอธิบายว่าเพราะเหตุใดจักรพรรดิจินซีฮ่องเต้จึงสามารถยุติสงครามที่มีมาอย่างยาวนาน สามารถสร้างสันติภาพบนแผ่นดินจีนได้อย่างรวดเร็วและในทางกลับกันแผ่นดินของพระองค์เองนั้นก็เสื่อมลงอย่างรวดเร็วไม่สามารถดำรงสันติภาพดังกล่าวไว้ได้อย่างยั่งยืนในยุคต่อมาได้

สภาวะแวดล้อมของสังคมจีนในยุคของจินซีฮ่องเต้

ในการศึกษาประวัติศาสตร์จีนเราจะสามารถแบ่งประวัติศาสตร์ของจีนออกเป็นยุคต่าง ๆ ได้เป็น ๔ ยุค ได้แก่ ๑. จินยุคก่อนประวัติศาสตร์ ประมาณก่อน ๔,๐๐๐ ปี แบ่งเป็นยุคหินและยุคโลหะ ๒. ประวัติศาสตร์จีนยุคโบราณ อยู่ในช่วง ๒๑๐๐ - ๑๖๐๐ ก่อน ค.ศ. เป็นช่วงของตำนานที่เป็นที่เล่าขานสืบทอดกันมาในหมู่ชาวจีน ปัจจุบันได้มีการพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สามารถบ่งบอกของการมีอยู่จริงของยุคดังกล่าวมากขึ้น ๓. ประวัติศาสตร์จีนยุคสมัยราชวงศ์และจักรพรรดิ โดยนับตั้งแต่การสถาปนาราชวงศ์ฉินเข้าปกครองแผ่นดินเมื่อ ๒๒๑ ปี ก่อน ค.ศ. จนถึงการสิ้นสุดของราชวงศ์ชิงในปี ค.ศ. ๑๙๑๒ ในยุคของพระนางซูสีไทเฮา และ ๔. ประวัติศาสตร์จีนยุคใหม่ ในส่วนนี้ผู้เขียนจะนำเสนอให้เห็นถึงสภาพของสังคมจีนในยุคโบราณและอะไรคือเงื่อนไขต่าง ๆ ของความขัดแย้งของสังคมจีนก่อนหน้าที่จะมีการเปลี่ยนผ่านมาสู่ยุคของจินซีฮ่องเต้ที่จะสามารถยุติความขัดแย้งดังกล่าวได้อย่างเด็ดขาด จนนับได้ว่าราชวงศ์ฉินถือเป็นราชวงศ์แรกของจีนที่มีหลังจากการเปลี่ยนผ่านจากการสิ้นสุดประวัติศาสตร์จีนยุคโบราณมาสู่ประวัติศาสตร์จีนยุคสมัยราชวงศ์และจักรพรรดิ แต่ทั้งนี้ก็ได้หมายความว่าแผ่นดินจีนในยุคโบราณก่อนหน้านั้นมิได้มีราชวงศ์ปกครองแผ่นดินมาแต่ก่อน แต่ราชวงศ์ที่ทำการปกครองในประวัติศาสตร์จีนยุคโบราณนั้นยังมิได้มีการตราการสืบสันตติวงศ์กันอย่างชัดเจน และยังไม่สามารถปกครองในทางปฏิบัติตามแนวคิดที่เรียกว่า “หนึ่งเดียวเหนือคนทั้งใต้หล้า (Tianxia 天下) ซึ่งเป็นโลกในอุดมคติ

ภาพจักรพรรดิ จินซีฮ่องเต้ แห่งราชวงศ์ฉิน

ที่มา : http://what998.blogspot.com/2014/11/blog-post_12.html

ที่ทุกสิ่งอยู่ใต้อำนาจขององค์จักรพรรดิ โดยองค์จักรพรรดิเป็นศูนย์กลางทั้งหมด เป็นผู้กำหนดระเบียบเพียงหนึ่งเดียว” ซึ่งชาวจีนในยุคนั้นเชื่อว่าจะเป็นการสร้างสันติภาพให้กับสังคมได้ โดยราชวงศ์ต่าง ๆ ที่ได้ปกครองแผ่นดินจีนในยุคโบราณที่มีกล่าวถึงในประวัติศาสตร์นั้น ได้แก่ ราชวงศ์ซาง ราชวงศ์เซี่ย และราชวงศ์โจว โดยราชวงศ์โจวเป็นราชวงศ์สุดท้ายที่ทำการปกครองแผ่นดินจีนในยุคโบราณระหว่างปี ๑๐๔๖ - ๗๗๑ ก่อน ค.ศ. และระหว่างการปกครองของราชวงศ์โจวนี้เองที่ได้สร้างเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุหลักให้เกิดสงครามอย่างยาวนานในประวัติศาสตร์จีนอีกครั้งหนึ่ง โดยในสมัยเริ่มต้นของราชวงศ์โจว “ราชวงศ์โจวได้ริเริ่มปูนบ่าหนึ่งจความชอบด้วยการให้ที่ดินและทรัพย์สินแก่ขุนนางที่ได้สร้างความชอบให้แก่แผ่นดินเป็นครั้งแรก ด้วยการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอ่องหรือเจ้ารัฐซึ่งมีอำนาจสิทธิ์ขาดในการปกครองดินแดนที่ได้รับพระราชทานให้ รวมทั้งความเป็นเจ้ารัฐนี้เองยังสามารถสืบทอดทางสายโลหิตสู่ทายาทรุ่นต่อ ๆ ไปได้ เมื่อเวลาผ่านไปหลายชั่วอายุคนความภักดีที่มีต่อราชวงศ์ก็เริ่มเสื่อมคลายไปพร้อมกับกาลเวลา ความกลมเกลียวก็เริ่มแตกแยกกลายเป็นความขัดแย้ง” ยิ่งไปกว่านั้นในช่วงปลายของสมัยราชวงศ์โจว กษัตริย์นั้นมิได้มีความสามารถในการปกครองดังเช่นแต่ก่อน จึงจำเป็นต้องพึ่งความสามารถของขุนนางเป็นหลัก ดังนั้นการแต่งตั้งข้าราชการบริหารให้เป็นเจ้ารัฐเมื่อสามารถทำความดีความชอบได้จึงเป็นที่นิยมที่ถูกใช้ในการปกครอง

ของราชวงศ์โจว ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดการกระจายอำนาจและมีเจ้ารัฐใหม่เกิดขึ้นอย่างมากมายในสมัยปลายราชวงศ์โจว ด้วยเหตุจากการมีตำแหน่งเจ้ารัฐที่ไม่สามารถควบคุมได้นี้เองเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองหรือเจ้ารัฐต่าง ๆ ออกห่างจากอำนาจการปกครองส่วนกลางของกษัตริย์ และมีโอกาสที่จะสะสมกำลังพล เสบียง อาวุธ และอำนาจการเมืองที่มีต่อเจ้ารัฐอื่น ๆ ที่อ่อนแอกว่าและตั้งตัวเป็นใหญ่ขึ้นได้ด้วยการใช้สงคราม จนเป็นสาเหตุให้ราชวงศ์โจวต้องพบกับความเสื่อมอำนาจลงเหลือแต่การปกครองเพียงในนาม

เมื่อแผ่นดินจีนสิ้นอำนาจส่วนกลางของราชวงศ์โจวแล้ว แผ่นดินจีนจึงได้แตกออกเป็นรัฐ โดยปราศจากอำนาจส่วนกลางในการบริหารควบคุมพฤติกรรมของรัฐต่าง ๆ หรือสามารถเรียกได้อีกอย่างว่าเป็นสภาวะอนาธิปไตย (Anarchy) อย่างสมบูรณ์ รัฐต่าง ๆ จึงมีอิสระเข้าสู่ยุคของการทำสงครามแข่งขันช่วงชิงอำนาจระหว่างเจ้ารัฐเพื่อตั้งตัวเป็นใหญ่บนแผ่นดินจีนหรือไม่ก็เพื่อนำรัฐให้อยู่รอดจากการถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของรัฐที่แข็งแกร่งกว่า เหตุการณ์เช่นนี้ทำให้แผ่นดินจีนปราศจากซึ่งสันติสุขมานานกว่า ๕๔๙ ปี ซึ่งเป็นยุคที่ผู้คนทั่วไปรู้จักกันในยุคที่เรียกว่า “ยุคชุนชิวหรือยุควสันตสารท (๗๗๐ - ๒๕๖ ก่อน ค.ศ.) และยุคจ้านกั๋ว (๒๕๖ - ๒๒๑ ก่อน ค.ศ.)” ตามลำดับ โดยสงครามในยุคชุนชิวนั้น นครรัฐต่าง ๆ ที่ปกครองโดยเจ้ารัฐที่เคยมี

ภาพแผนที่ที่ตั้งรัฐต่าง ๆ ในยุคชุนชิวของจีน^m
ที่มา : [google.co.th/search?คํารายพิชัยสงคราม](https://www.google.co.th/search?คํารายพิชัยสงคราม)

อย่างมากมายในยุคราชวงศ์โจวก่อนหน้านั้นถูกทำลายลงจนเหลือเพียง ๑๔๐ รัฐ อันเป็นผลมาจากการถูกผนวกรวมเป็นหนึ่งเดียวกับรัฐที่เข้มแข็งกว่า โดยได้มีบันทึกไว้ว่า รัฐหลู่ทำลาย ๕๘ รัฐ รัฐจิ้นทำลาย ๒๔ รัฐ รัฐฉินทำลาย ๑๕ รัฐ รัฐฉีทำลาย ๑๔ รัฐ รัฐเจิ้งทำลาย ๖ รัฐ รัฐอู๋ทำลาย ๕ รัฐ และรัฐทั้ง ๑๔๐ รัฐนี้ มีรัฐที่เรียกได้ว่าเป็นรัฐขนาดใหญ่และมีอำนาจที่แท้จริงนั้นไม่ถึง ๑๐ รัฐ เท่านั้น โดยในยุคชุนชวินี้แผ่นดินจีนกำลังเป็นช่วงของการเปลี่ยนผ่านรูปแบบทางสังคม (Paradigm) จากเดิมที่สังคมจีนเป็นสังคมระบบศักดินาแบบทาสมาเป็นสังคมระบบศักดินาแบบกึ่งปราชัย เป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุที่ทำให้แผ่นดินจีนในขณะนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงจนเกิดการปฏิวัติและความวุ่นวายอยู่ทั่วไป ความขัดแย้งนั้นมิได้มีเพียงที่เกิดจากเจ้ารัฐของแต่ละรัฐทำสงครามผนวกดินแดนของรัฐอื่นเพื่อชิงความเป็นมหาอำนาจเท่านั้น แต่ภายในรัฐของแต่ละรัฐยังมีความขัดแย้งที่ป่าเถื่อนและโหดร้ายจากการสูญเสียอำนาจของชนชั้นปกครองเดิมที่ได้ประโยชน์จากระบบทาสกับกลุ่มคนชุดใหม่ที่ได้ประโยชน์จากระบบใหม่ ข้าราชการบางนครรัฐก็ทำระบบศักดินาซ้อนศักดินาด้วยการแบ่งมอบแผ่นดินให้ข้าราชการทำการปกครองเองโดยเจ้ารัฐไม่มีอำนาจส่วนกลางควบคุมเลย ดังนั้นเมื่อมีความขัดแย้งกันสงครามจึงถูกเลือกใช้ เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองบ่อยครั้ง และโดยธรรมชาติที่โหดร้ายของสงครามนี้เองทำให้มนุษย์ไม่สามารถทนต่อสภาวะดังกล่าวได้จำเป็นต้องคิดหาทางออกสงครามจึงได้กลายเป็นประเด็นที่สำคัญที่ถกเถียงกันท่ามกลางนักคิด นักการเมือง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักการทหาร เช่น ขงจื้อ และสำนักของขงจื้อ เล่าจื้อ และสำนักของลัทธิเต๋า ได้ทำการศึกษาลงลึกในปรัชญาเรื่องมนุษย์ สันติภาพ การทำสงครามและการทหาร เพื่อค้นหามหาหนทางให้สังคมสงบสุข หลีกเลียงความป่าเถื่อนระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ต่อมาชุนชวินี้มีชีวิตร่วมสมัยกับทั้งขงจื้อและเล่าจื้อจึงได้รับอิทธิพลทางความคิดจากบุคคลทั้งสอง โดยชุนชวินี้ได้พยายามรวบรวมความรู้เป็นตำราพิชัยสงครามซึ่งทำให้รูปแบบการสงครามมีการพัฒนามากขึ้น เพื่อให้การสงครามเป็นไปด้วยความรวดเร็วตรงต่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองโดยสูญเสียชีวิตให้น้อยที่สุด ดังนั้นหากเราต้องการทำความเข้าใจความคิดเรื่องสันติภาพหรือตำราพิชัยสงครามของชุนชวินี้ไม่สามารถละเลยการทำ ความเข้าใจแนวความคิดของลัทธิเต๋าและขงจื้อได้ เพราะแนวคิดทั้งสองมีอิทธิพลอย่างมากต่อบริบททางสังคมการเมืองในยุคหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหาปรับเปลี่ยนการสร้างสรรค์สันติภาพของคนในยุคหนึ่ง โดยลัทธิทั้งสองได้วางรากฐานของคุณธรรมหลักของสังคมจีน เช่น ความกตัญญู และความภักดี จึงก่อให้เกิดหน้าที่และความสัมพันธ์ทางโครงสร้างของครอบครัวไปจนถึงรัฐเกิดขึ้นนำไปสู่การพัฒนาปรับเปลี่ยนระบบศักดินาที่คิดว่าจะทำให้สังคมเป็นสุขมากที่สุด ประกอบกับชุนชวินี้ได้นำความคิดการใช้การดำเนินทางทหารที่ต้อง

สอดรับการเมือง เศรษฐกิจ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์ จึงทำให้ปทัสถานของสังคมเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างมาก เจ้ารัฐที่สามารถปรับตัวได้ทันต่อสังคมสมัยใหม่ จะมีความแข็งแกร่งทางการเมืองและการทหารทำให้รัฐนั้นมีความเจริญรุ่งเรือง ส่วนเจ้ารัฐที่ไม่สามารถปรับตัวและความคิดได้ก็พบกับความเสื่อมถอยและถูกทำลายลงในที่สุด ไม่สามารถอยู่รอดได้บนการแข่งขันทางอำนาจภายใต้สภาวะแวดล้อมของโลกใหม่ของยุคนั้นได้

ภาพตำราพิชัยสงครามของซุนวู
ที่มา : google.co.th/search?ตำราพิชัยสงคราม

ส่วนในยุคจ้านกั๋วหรือเหลียดก๊กซึ่งเป็นยุคต่อมา นครรัฐต่าง ๆ ได้ถูกผนวกจนเหลือเพียง ๗ นครรัฐ ได้แก่ รัฐฉิน (Qin) รัฐฉู่ (Chu) รัฐฉี (Qi) รัฐหาน (Han) รัฐเว่ย (Wei) รัฐจ้าว (Zhao) และรัฐเยียน (Yan) อย่างไรก็ตาม ขนชั้นปกครองและนักคิดในยุคจ้านกั๋วยังคงมีความคิดที่แย่งชิงอำนาจความเป็นใหญ่ในแผ่นดินเช่นเดิม จึงทำให้ในยุคนี้ยังคงมีสงครามระหว่างแคว้นทั้ง ๗ อยู่อย่างต่อเนื่องและได้เพิ่มความโหดร้ายรุนแรงมากขึ้น แม้ว่าจะมีการเจรจาตกลงเป็นพันธมิตรก็เป็นเพียงการสงบศึกเพียงชั่วคราว และทุกแคว้นก็พร้อมที่จะละทิ้งสัญญาที่มีต่อกันไว้และฉวยโอกาสก่อสงครามทุกครั้งเมื่อมีโอกาสเปลี่ยนโครงสร้างอำนาจระหว่างรัฐ โดยในช่วงแรกนั้น รัฐหาน รัฐเว่ย และรัฐจ้าว เป็นกลุ่มรัฐที่มีอำนาจสูงสุด ต่อมาในช่วงกลางของยุคจ้านกั๋ว รัฐเว่ยได้ทำการโจมตีรัฐหาน และรัฐจ้าว แต่ประสบกับความล้มเหลวเพราะรัฐฉีที่นำทัพโดยซุนปิน ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นหลานของซุนวูได้นำทัพของรัฐบาลไปช่วยเหลือรัฐเว่ยจนเป็นที่มาของกลยุทธ์ที่รู้จักกันว่า “ล้อมเว่ยช่วยจ้าว” และรัฐฉีสามารถเอาชนะชนต่อรัฐจ้าวที่มาโจมตีรัฐหานได้อย่างเด็ดขาดที่ “ศึกหม่าหลิง” จึงทำให้รัฐฉีมีอำนาจสูงสุดท่ามกลางรัฐทั้งหมด โดยรัฐฉินซึ่งต่อมาเป็นรัฐของจินซีในขณะนั้นเป็นรัฐที่อ่อนแอที่สุดท่ามกลางรัฐทั้งหมด จึงมักถูก

เอาเปรียบและถูกกดขี่จากรัฐต่าง ๆ อย่างมาก ด้วยเหตุนี้ เจ้ารัฐฉินซึ่งเป็นบรรพบุรุษของจีนซึ่งได้พยายามวางรากฐานการปฏิรูปรัฐให้มีความเข้มแข็งด้วยการริเริ่มการปฏิรูปการเกษตร กองทัพ และกฎหมายให้ล้าหน้ารัฐอื่น โดยใช้ข้าราชการรุ่นใหม่ที่น่าโดย “ซางยาง” (๓๙๐ - ๓๓๘ ก่อน ค.ศ.) แต่ก็ต้องเผชิญกับการต่อต้านอย่างหนักจากกลุ่มศักดินาเดิมที่กล่าวหาว่า “กฎระเบียบใหม่เป็นสิ่งเหลวไหลทั้งสิ้น ระเบียบแบบแผนเก่าจะแก้ไขได้” ทั้งซางยางได้ให้เหตุผลว่า “ที่ท่านว่ากฎระเบียบดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไม่ได้ นั้น ถ้าพิจารณาจากการกำหนดกฎระเบียบเหล่านั้นล้วนดำเนินไปโดยบรรพบุรุษในอดีต ซึ่งก็เพื่อปรับปรุงการปกครองบ้านเมืองให้ดีขึ้น นับว่าปรับปรุงมาจากของเก่าที่ล้าสมัยมาแล้วทั้งสิ้นมิใช่หรือ มีสิ่งใดบ้างเล่าที่มีได้กำหนดมาเพื่อมิให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเมื่อเป็นเช่นนี้ โฉนเราทั้งหลายจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้างมิได้ ถ้าหากมันสามารถที่จะทำให้บ้านเมืองเจริญขึ้น การปรับปรุงนี้ จักก่อให้เกิดความวุ่นวายบ้าง แต่แก่พวกเห็นแก่ตัวซึ่งผลประโยชน์ของพวกเขาจะได้รับความกระทบกระเทือนไปเท่านั้น”^๙ สุดท้าย “การปฏิรูปซางยาง” โดยซางยางจึงได้ถูกตราเป็นกฎหมายบังคับใช้อย่างเข้มงวด และได้กลายเป็นรากฐานของหลักนิตินิยมของจีน (Chinese Legalism) ในยุคต่อมา โดยบังคับใช้ไม่เว้นแม้แต่องค์รัชทายาทจึงนำผลร้ายมาสู่ตัวซางยางในบั้นปลายของชีวิต เมื่อรัชทายาทขึ้นครองราชย์ แต่แนวคิดนิตินิยมของซางยางนั้น เน้นที่การใช้เหตุผลตรวจสอบการปฏิรูปนั้นว่าเป็นประโยชน์ต่อรัฐฉินอย่างแท้จริงหรือไม่ ก่อนที่จะตราเป็นกฎหมายบังคับใช้ กล่าวคือ หลักกฎหมายนั้นต้องเป็นเครื่องมือรับใช้หลักของสัจธรรม การปฏิรูปซางยางจึงนับเป็นจุดเปลี่ยนที่ยั่งยืนที่ทำให้รัฐฉินมีการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ และกำลังทหารที่เข้มแข็งขึ้นเรื่อย ๆ แม้ว่าเจ้ารัฐต่อมาจะไม่มีความสามารถในการบริหารมากก็ตาม จนเป็นรากฐานความเข้มแข็งของรัฐให้จีนซึ่งต้องใช้รวบรวมแผ่นดินจีนได้ในภายหลัง

จากประวัติศาสตร์จีนตั้งแต่ราชวงศ์โจวจนถึงยุคจ้านกั๋ว จะเห็นได้ว่าการกระจายอำนาจการปกครองของราชวงศ์โจวโดยปราศจากการควบคุมอำนาจจากส่วนกลางเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดสภาวะอนาธิปไตยบนแผ่นดินจีนเกิดขึ้นในยุคนั้น ซึ่งมีความใกล้เคียงกับกฎของป้าอย่างสมบูรณ์ โดยผู้ที่จะมีโอกาสรอดสูงสุดในสภาวะเช่นนี้ได้จำเป็นต้องมีอำนาจสูงสุดด้วยการแข่งขันแย่งชิงอำนาจทางการเมืองผ่านการทำสงครามเท่านั้น เมื่อประกอบกับการเปลี่ยนปัทสนทางสังคมที่มีการพัฒนาจากสังคมเกษตรที่เป็นระบบศักดินาแบบทาสมาสู่การเป็นระบบศักดินาแบบเก็บภาษีตามหัวเมือง จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สังคมจีนในยุคนั้นเกิดความขัดแย้งได้ง่าย เพราะการทำสงครามแย่งชิงหัวเมืองต่าง ๆ เป็นการขยายและรวบรวมผลประโยชน์

ของรัฐที่ดีที่สุด ดังนั้นความสามารถของเจ้ารัฐจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความอยู่รอด และมีผลต่อการคงอำนาจของรัฐไว้ และการมีอำนาจสูงสุดท่ามกลางรัฐอื่น ๆ เท่านั้น จะเป็นเครื่องประกันความมั่นคงของรัฐที่ดีที่สุด ดังนั้นความต้องการมีอำนาจสูงสุด ท่ามกลางรัฐต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่เจ้ารัฐทุกรัฐปรารถนาเพราะรัฐและเจ้ารัฐ คือ สิ่งเดียวกัน โดยเจ้ารัฐที่ไม่สามารถปรับตัวสร้างความเข้มแข็งให้กับรัฐของตนเองก็จะถูกทำลายลง ในที่สุดพร้อมกับรัฐนั้น สภาพเงื่อนไขทางสังคมเช่นนี้จึงทำให้ในยุคดังกล่าวไม่มีโอกาส เกิดสันติภาพขึ้นได้เลยตลอดทั้งเวลา แต่อย่างไรก็ตาม ชาวจีนในยุคนั้นก็โหยหาสันติภาพ จนทำให้มีนักคิดเกิดขึ้นอย่างมากมายในยุคชุนชิวที่พยายามหาทางออกในการแก้ไขปัญหา เพื่อยุติการช่วงชิงอำนาจในยุคดังกล่าว ความต้องการสันติภาพนี้จึงเป็นที่มาของคำถาม ต่อมาว่าเพราะเหตุใดมนุษย์จึงต้องการสันติภาพและมีทางออกใดบ้างที่เป็นไปได้ในการ แก้ไขปัญหาลักษณะเช่นนี้

ภาพแผนที่ที่ตั้งรัฐต่าง ๆ ปลายยุคชุนชิว^๔
ที่มา : [https://th.wikipedia.org/wiki/ ยุครณรัฐ](https://th.wikipedia.org/wiki/ยุครณรัฐ)

ธรรมชาติของมนุษย์ในสภาวะของสัญนิยมและแนวคิดของมาเคียวเวลลี^๑

การศึกษาลักษณะธรรมชาติของมนุษย์ที่เป็นสากลนั้นจะทำให้เราเข้าใจและ เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการตอบคำถามและหาทางออกเรื่องความขัดแย้งของมนุษย์ เพื่อชี้ให้เห็นว่าความสากลของธรรมชาตินี้เป็นความสากลที่แท้จริง ในกรณีนี้ผู้เขียน จะนำเสนอธรรมชาติของมนุษย์ในมุมมองสัญนิยมที่ต่างกันทั้งปัจจัยพื้นที่และเวลาขึ้นมาอธิบาย เหตุการณ์ที่เกิด และถึงแม้ว่ามนุษย์เรานั้นจะมีธรรมชาติของในมุมมองในด้านอื่น ๆ ด้วยก็ตาม เช่น เสรีนิยม และสรรค์สร้างนิยม หากจะอธิบายสัญนิยมแบบคลาสสิกแล้ว มุมมองของเคียวเวลลีซึ่งเป็นนักคิดยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการของอิตาลีน่าจะมีความสมเหตุ สมผลที่สุดที่จะใช้อธิบายเหตุการณ์ของจีนซีฮองเต้ได้เป็นอย่างดี โดยมาเคียวเวลลี ถูกจัดให้อยู่ในนักคิดจำพวกสัญนิยมเช่นเดียวกับฟูซิดีตีส์ และโทมัส ฮอบส์ ที่มีความ คล้ายคลึงกันในการให้ความเห็นในประเด็นเรื่องของธรรมชาติของมนุษย์ที่เป็นผู้ ที่มองโลกในแง่ร้าย (Pessimistic) ในส่วนนี้จะกล่าวถึงความคิดของมาเคียวเวลลีที่เกี่ยวข้อง กับธรรมชาติของมนุษย์และการเมือง การวิเคราะห์การปกครองที่ยิ่งใหญ่ของโรม เงื่อนไข สำคัญของรัฐที่ประสบความสำเร็จ และเหตุผลของรัฐ (Raison D'état) เพื่อเป็นแนวทาง ในการอธิบายพฤติกรรมของจีนซีฮองเต้ ดังนี้

๑. ธรรมชาติของมนุษย์และการเมืองในมุมมองของมาเคียวเวลลี

การที่เราจะดำเนินการกับสิ่งใดนั้น ก่อนอื่นจำเป็นอย่างยั้งที่จะต้องทำ ความรู้จักคุ้นเคยกับสิ่งนั้นอย่างถ่องแท้เสียก่อน มิเช่นนั้นสิ่งที่เราได้ดำเนินการศึกษาไป ก็จะไม่ก่อประโยชน์ใดเลย ด้วยเหตุนี้ในการสร้างสันติภาพจึงจำเป็นอย่างยั้งที่เราต้อง ทำความรู้จักธรรมชาติของมนุษย์ เพื่อตอบคำถามว่าเพราะเหตุใดสังคมของมนุษย์ จึงต้องการสันติภาพ และสันติภาพให้ประโยชน์อะไรแก่มนุษย์ จากมุมมองของ มาเคียวเวลลีที่มีต่อมนุษย์นั้นค่อนข้างจะเป็นไปในแง่ลบ ดังตัวอย่างในบทนำของงานเขียน ของมาเคียวเวลลี เรื่อง Discourses มาเคียวเวลลีได้ยืนยันว่ามนุษย์ส่วนมากนั้นจะมีความ อิจฉาริษยาผู้อื่นและมีแนวโน้มที่จะดูถูกความสำเร็จของผู้อื่นมากกว่าที่จะชื่นชม ความริษยา ความเกียจคร้าน และความเกลียดชังเป็นสิ่งที่มิได้อยู่คู่กับมนุษย์ ซึ่งสิ่งนี้อาจ ได้นำมนุษย์ไปสู่ความป่าเถื่อน ความเย่อหยิ่งและความหลอกลวง มนุษย์จึงถูกขับเคลื่อน ด้วยธรรมชาติที่หะเยอทะยานอยู่ตลอดเวลา ความต้องการในการแสวงหาอำนาจ ที่มากขึ้นนั้นจึงเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์ ดังนั้นมนุษย์จะไม่มีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินเลยหากไม่ได้เอาเปรียบจากผู้อื่น มนุษย์จะแสวงหาความพึงพอใจ สูงสุด ไม่ชอบที่จะถูกขีตกรอบในการทำสิ่งใด ๆ และมนุษย์จะทำความเลวอยู่เสมอ

ภาพ Niccolò Machiavelli^๗

ที่มา : <https://www.history.com/this-day-in-history/niccolo-machiavelli-born>

หากไม่ถูกบีบบังคับให้มีคุณธรรม มิเช่นนั้นแล้วมนุษย์จะคดโกงหักหลังกันเองอยู่เสมอ โดยไม่มีข้อผูกพันใด ๆ ต่อกัน แม้กระทั่งเรื่องความรักซึ่งมนุษย์จะทำลายมันทิ้งไปอย่างสิ้นเชิงหากความรักนั้นได้ขัดกับผลประโยชน์ของตนเอง จึงสรุปได้ว่า ธรรมชาติของมนุษย์เป็นธรรมชาติของสภาวะสงครามที่แข่งขันเพื่อความอยู่รอดอยู่ตลอดเวลา โดยมนุษย์มีความเท่าเทียมกันในการฆ่าเท่านั้น ทั้งนี้ผู้ที่มิอำนาจแข็งแกร่งมากที่สุดเท่านั้นจึงจะมีโอกาสรอดสูงสุด แต่ก็ได้หมายความว่าไม่มีโอกาสรอดได้เสมอไป ดังนั้นมนุษย์จึงมีความกลัวเป็นมรดก จึงทำให้การควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพที่สุดนั้นจะต้องใช้ความกลัวซึ่งเกี่ยวข้องกับการลงโทษ ไม่ใช่เรื่องของความรัก สำหรับมาเคียเวลลีแล้วหากเปรียบเทียบระหว่างอำนาจการเมืองและศีลธรรมแล้ว มาเคียเวลลีให้เรื่องของศีลธรรมเป็นรองเรื่องของการเมือง ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมทางการเมืองจะเป็นตัวกำหนดและสร้างสภาวะสันติภาพที่เอื้อให้ศีลธรรมเจริญรุ่งเรือง ดังนั้นชุมชนมนุษย์จึงเกิดขึ้นเพราะจุดประสงค์ทางด้านความมั่นคง และเพื่อให้ชุมชนมีความมั่นคง มนุษย์จึงกำหนดให้มีผู้นำหรือรัฐอธิปไตยมาเพื่อปกครองชุมชนของตนเองจัดการความอยู่รอดมิให้มนุษย์ฆ่ากันเอง ดังนั้นชุมชนจะเกิดความยุติธรรมได้นั้นจึงต้องสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นในชุมชนเสียก่อน ด้วยเหตุนี้ สภาวะเริ่มแรกของชุมชนมนุษย์ก็คือการมารวมกันเป็นฝูงคล้ายกับสัตว์ป่า และประพฤติกฎีบทิตนตามคำสั่งของผู้นำที่แข็งแรงและกล้าหาญที่สุด เพื่อความอยู่รอดจากสภาวะสงคราม

ที่มีต่อกันหรืออาจกล่าวได้ว่าสิ่งนั้นคือ สันติภาพ โดยยอมมอบสิทธิในการฆ่าให้กับผู้มีอำนาจสูงสุดเป็นผู้จัดการ สิ่งนั้นนับได้ว่าเป็นจุดเริ่มของสังคมมนุษย์และเป็นเหตุผลที่อธิบายว่าเพราะเหตุใดมนุษย์จึงต้องการสันติภาพ

ในมุมมองของมาเคียเวลลี เชื่อว่าไม่มีความดีสากลใด ๆ (Universal Common Good) ที่ทำให้กิจกรรมทางการเมืองและการดำเนินกิจการระหว่างรัฐที่ส่งเสริมความดีรวมของชุมชนเป็นสิ่งที่พึงกระทำ ดังนั้นศีลธรรมระหว่างรัฐจึงไม่ได้ใช้ในการพิจารณาของมาเคียเวลลี เพราะศีลธรรมนั้นดำรงอยู่ภายใต้ขอบเขตของรัฐ ซึ่งต้องมีรัฐบาลที่เข้มแข็งและมั่นคงนั่นเอง รัฐนั้นจึงถูกขับเคลื่อนด้วยความทะเยอทะยานในการครอบงำซึ่งกันและกัน และสิ่งนี้ก่อให้เกิดความริษยาและความเกลียดชังระหว่างรัฐ มาเคียเวลลีคิดว่าการหลอกลวงและการคดโกงระหว่างรัฐเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ หากสิ่งนั้นเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของรัฐเอง จึงสามารถสรุปได้ว่ามาเคียเวลลีมองว่าการกระทำใด ๆ ของรัฐหากวัตถุประสงค์ของการกระทำนั้นตอบความดีของรัฐแล้ว วิธีการที่จะนำไปถึงวัตถุประสงค์นั้นย่อมไม่จำกัด และเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับสถานะแวดล้อมทางการเมืองของจีนในยุคของซุนชิวและจ้านกั๋ว จะเห็นได้ว่าธรรมชาติของมนุษย์ของมาเคียเวลลีนั้นสามารถอธิบายปรากฏการณ์และพฤติกรรมของรัฐต่าง ๆ ในยุคดังกล่าวได้อย่างชัดเจน จึงนำมาสู่คำถามต่อไปว่ามาเคียเวลลีนั้นมีความเห็นเช่นใดต่อการสร้างความมั่นคงให้กับรัฐหรือที่เรียกว่าสันติภาพ โดยเราสามารถมองความคิดเห็นนี้ผ่านได้จากความชื่นชมของมาเคียเวลลีที่มีต่อการปกครองของอาณาจักรโรม

๒. การวิเคราะห์การปกครองที่ยิ่งใหญ่ของโรม

นัยสำคัญของมาเคียเวลลี ในประเด็นความคิดเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ก็คือทุกสิ่งทุกอย่างย่อมอยู่ในสถานะของการเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา (Everything is in flux and Motion) ธรรมชาติของมนุษย์จึงมีแนวโน้มที่จะทำให้รัฐทุก ๆ รูปแบบไม่ว่าจะดีหรือเลว ไม่มีความมั่นคงที่แน่นอนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน ซึ่งตรงข้ามกับสิ่งที่มนุษย์ต้องการคือการมีชุมชนที่มีความมั่นคงและสันติภาพเพียงพอเพื่อความเจริญรุ่งเรือง ด้วยเหตุนี้สังคมมนุษย์จึงเกิดคำถามว่าเราจะสร้างชุมชนที่มีสันติภาพที่มั่นคงได้อย่างไร ทั้งนี้มาเคียเวลลีได้แนะนำและการยกย่องต่อการปกครองของโรมที่มั่นคงได้ เพราะโรมได้รวมเอาระบบราชาธิปไตย (Monarchy) อภิชนาธิปไตย (Aristocracy) และประชาธิปไตย (Democracy) เข้ามาไว้รวมกันอย่างลงตัว โดยผู้ปกครองของโรมมิได้เพื่อฝืนถึงความเป็นหนึ่งเดียวของประชากรเท่านั้น แต่ยังดูแลเอาใจใส่กับเรื่องการกินดีอยู่ดีของประชากรด้วย

มาเคียเวลลีได้ชื่นชมต่อสาธารณรัฐโรมันประการหนึ่งก็คือวิธีการขยายอาณาจักรของโรม เพราะโรมมิได้พยายามทำให้ประชากรของเมืองที่ตนไปยึดครองเป็นทาส ตรงกันข้ามกลับสร้างระบบพันธมิตรให้เกิดขึ้น ขยายความเป็นพลเมืองเมื่อเห็นว่าเหมาะสม ดังนั้นจักรวรรดินิยม (Imperialism) จึงเป็นเพียงการขยายแรงกระตุ้นตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการมากขึ้นและเอาสิ่งที่ต้องการมาเป็นเจ้าของเมื่อมีความสามารถที่จะกระทำได้ การพึ่งตนเองเพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอเพราะความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์นั้นเชื่อว่ามนุษย์ไม่รู้จักความพอเพียง ความต้องการที่รู้จักพอของมนุษย์นี้เองจึงนำมาสู่สมมติฐานของมาเคียเวลลีที่ว่า “อำนาจเป็นตัวกำหนดความมั่นคง (Power Promotes Security)” และหากปราศจากความมั่นคง เสรีภาพของรัฐก็กำลังตกอยู่ในอันตราย เควนติน สกินเนอร์ (Quentin Skinner) นักวิชาการที่ศึกษามาเคียเวลลีจึงสรุปว่าการแสวงหาอาณานิคมในต่างแดน เท่ากับว่าเป็นการสร้างสภาวะแห่งเสรีภาพภายในประเทศของตนเอง อีกประการหนึ่งมาเคียเวลลีชื่นชมและสนับสนุนการที่โรมให้พิธีการทางศาสนาเป็นเครื่องมือในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้กับรัฐ ศาสนาในโรมเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการควบคุมสังคมให้สงบสุข ศาสนาจะต้องถูกใช้อย่างเหมาะสมเพราะศาสนาไม่เพียงแต่ช่วยให้ประชาชนมีความสามัคคีเท่านั้น แต่ยังเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนกล้าเสี่ยงที่จะเผยแพร่ความเชื่อออกไปนอกประเทศอีกด้วย ในกิจการทหาร ศาสนาก็มีประโยชน์ในการสร้างความจงรักภักดี และจิตใจที่มีความกล้าหาญเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการต่อสู้ทำสงคราม ประการสุดท้าย มาเคียเวลลีประทับใจระบบกองทุนของโรม ซึ่งประกอบด้วยระบบการลงโทษที่เข้มงวดและรุนแรง ซึ่งจะค่อย ๆ ซึมซาบเข้าไปข้างในจิตใจของทหารแต่ละคน จนทำให้ทหารนั้นกลัวการลงโทษจากรัฐเมื่อทำความผิดมากกว่าที่จะกลัวศัตรูในการทำสงคราม

สรุปได้ว่าพื้นฐานทั้งสี่ประการของโรม ซึ่งได้แก่ รัฐบาลและการปกครอง วิธีการขยายอาณาจักร บทบาทของศาสนา และการจัดองค์กรทางทหาร เป็นองค์ประกอบที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ในปรัชญาของมาเคียเวลลี ทั้งหมดนี้ผสมผสานกันก่อให้เกิดคำว่า “เหตุผลของรัฐ (Raison D'état)” และความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างคุณธรรมความสามารถ (Virtù หรือ Virtue) โชคชะตา (Fortuna หรือ Fortune) และความจำเป็น (Necessità หรือ Necessity) ที่จะเป็นเงื่อนไขสำคัญของรัฐที่จะทำให้ประสบความสำเร็จท่ามกลางสังคมของรัฐซึ่งจะได้กล่าวดังต่อไปนี้

๓. เงื่อนไขสำคัญของรัฐที่ประสบความสำเร็จ

หากย้อนมองในมุมมองของมาเคียเวลลีจะมีปัจจัยใดบ้างที่รัฐจำเป็นต้องใช้ในการควบคุมกิจการระหว่างประเทศ เพื่อขยายอาณาเขตของรัฐให้กว้างใหญ่ออกไป

ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า การขยายอาณาเขตนี้เป็นแนวทางการปฏิบัติของรัฐมหาอำนาจเท่านั้นที่พึงกระทำได้ มาเคียเวลลีได้เริ่มตอบคำถามนี้ในบทที่ ๑๒ ของ The Prince โดยกล่าวว่าพื้นฐานสำคัญของรัฐใด ๆ นั่นก็คือ กฎหมายที่ดีและศักยภาพทางทหารที่ดี (Good Laws and Good Arms) และกฎหมายที่ดีนั้นต้องขึ้นอยู่กับศักยภาพทางทหารที่ดี ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้อริอื่น ๆ เกิดความก้าวร้าวขึ้นมา มาเคียเวลลีจึงได้เพิ่มเงื่อนไขเข้าไปอีกว่ารัฐยังจะต้องมีพันธมิตรที่ดี (Good Allies) และอีกครั้งหนึ่งรัฐที่จะมีพันธมิตรที่ดีได้จะต้องมีศักยภาพทางทหารที่ดี นอกเหนือไปจากนี้ศาสนาก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความสงบในบ้านเมืองและแสวงหาพันธมิตรด้วย นอกจากเรื่องของศาสนาแล้ว มาเคียเวลลียังได้กล่าวถึงเงื่อนไขสำคัญอื่นอีก ๓ ประการที่ผู้นำรัฐจำเป็นจะต้องพิจารณาไตร่ตรองอย่างถ่องแท้เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการปกครอง นั่นก็คือ ความจำเป็น โชคชะตาและคุณธรรมความสามารถ ซึ่งจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๑ เงื่อนไขความจำเป็น เนื่องจากมาเคียเวลลีเชื่อว่ามนุษย์จะไม่ทำสิ่งที่ดีหรือประพฤติคุณธรรมหากไม่ถูกบังคับ ความจำเป็นจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะผลักดันให้ประชาชนและผู้ปกครองทำสิ่งซึ่งไม่ต้องการที่จะทำ ความจำเป็นนี้เปรียบเสมือนแรงบีบบังคับให้สิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่แสดงออกมา ผู้นำทหารจำเป็นจะต้องใช้ความจำเป็นนี้หลายครั้งในการกระตุ้นให้ทหารของตนต่อสู้ในสนามรบอย่างกล้าหาญและบางครั้งถึงกับสร้างสถานการณ์บางอย่างขึ้นมาเพื่อกระตุ้นจิตสำนึกเหล่านี้ให้เกิดขึ้น ความจำเป็นที่ว่านี้มีหลายอย่างแต่ที่มาเคียเวลลีถือว่ามียพลังที่สุดก็คือ ความจำเป็นที่จะทำให้มนุษย์ต้องเลือกระหว่างการเอาชนะเข้าศึกศัตรูหรือความตายของตนเอง ดังนั้นศาสนาจึงถูกนำมาผสมผสานกับความจำเป็นได้อย่างดี กล่าวคือ ความกลัวที่จะถูกสาปให้เป็นคนบาปตลอดกาลนั้นมีพลังมากกว่าความกลัวตาย ดังนั้นความจำเป็นที่มนุษย์จะต้องรักษาจิตวิญญาณเอาไว้จึงมีพลังอำนาจมหาศาลที่รัฐจะนำมาใช้ควบคุมกองทหาร ด้วยเงื่อนไขความจำเป็นนี้จึงนำมาสู่แนวคิดเรื่องสงครามที่ชอบธรรม (Just War) สงครามนั้นจะชอบธรรมก็ต่อเมื่อความจำเป็นเป็นเครื่องผลักดันให้รัฐต้องเข้าสู่สงคราม มาเคียเวลลีอ้างงานของลิวี (Livy) ที่ว่า “สงครามจะชอบธรรม หากความจำเป็นเป็นตัวผลักดันและการเสริมสร้างกำลังรบนั้นเป็นหน้าที่ การมีกำลังรบอยู่ในมือสร้างให้รัฐเกิดความหวงขึ้นมา” ความกลัวศัตรูและความต้องการความมั่นคงจึงเป็นส่วนประกอบของความจำเป็นในลักษณะนี้เอง มาเคียเวลลีจึงสรุปได้ว่า ถึงแม้การสร้างรัฐที่ประสบความสำเร็จจะขาดกำลังรบที่ดี กฎหมายที่ดีและพันธมิตรที่ดีไม่ได้ แต่รัฐต้องได้รับการสนับสนุนจากศาสนาและความจำเป็นเพื่อให้แน่ใจว่าพลเมืองและกองทัพจะสามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญในการสร้างให้รัฐประสบความสำเร็จนอกเหนือไปจากเงื่อนไขความจำเป็น

๓.๒ เงื่อนไขโชคชะตา มีบทบาทสำคัญในทุก ๆ เรื่องของมนุษย์ และไม่ว่ารัฐจะยิ่งใหญ่เพียงใด โชคชะตาก็จะเข้ามามีบทบาทต่อความสำเร็จทั้งในด้านบวกและด้านลบ โชคชะตาในที่นี้ มาเคียวเวลลีหมายถึงการกระทำที่เหมาะสมกับกาลเทศะหรือสถานการณ์แวดล้อม เมื่อโชคชะตาเปลี่ยนมนุษย์ต้องมีความยืดหยุ่นมากพอที่จะปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปนั้นได้ โดยการเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทที่เกิดขึ้น มาเคียวเวลลีแนะนำว่ามนุษย์จะต้องปฏิบัติกับโชคชะตาอย่างไม่ประมาดี ต้องเอาชนะโชคชะตาให้ได้อย่างบ่อยครั้ง อำนาจของมนุษย์จึงจะอยู่เหนือโชคชะตามากขึ้น อย่างไรก็ตาม มนุษย์ก็ไม่สามารถต่อต้านโชคชะตาได้ทั้งหมด ความสามารถในการปรับตัวนี้เองที่ทำให้มนุษย์สามารถอยู่เหนือโชคชะตาได้

๓.๓ เงื่อนไขคุณธรรมความสามารถ เป็นคุณสมบัติที่เหมาะสมของมนุษย์ เป็นส่วนผสมระหว่างความมองอาจและความกล้าหาญและจะต้องสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นระหว่างการตัดสินใจกระทำการบางอย่างและความเฉลียวฉลาดส่วนบุคคล คุณธรรมความสามารถนี้จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณสมบัติในการปรับตัวให้เข้ากับกับโชคชะตา รวมทั้งยังเป็นคุณสมบัติที่ทำให้มนุษย์ได้ใช้จินตนาการในการวางแผนทางการเมืองให้สอดคล้องกับความจำเป็น รวมถึงยอมรับและฉวยโอกาสเมื่อโชคชะตาเข้าข้าง แต่ที่สุดท้ายคุณธรรมความสามารถก็คือความสามารถในการเปลี่ยนโอกาสเหล่านั้นให้กลายเป็นข้อได้เปรียบของมนุษย์นั่นเอง

ในส่วนนี้มาเคียวเวลลีได้ชี้ให้เห็นเงื่อนไขความสำเร็จของการปกครองรัฐนั้นจะประกอบไปด้วยเครื่องมือทางการเมืองภายใน ได้แก่ ระบบการปกครองและกฎหมายและการเมืองระหว่างรัฐด้วยการมีพันธมิตรที่ดี ร่วมกับการมีกองทัพที่เข้มแข็ง สนับสนุนด้วยการศาสนา โดยเครื่องมือเหล่านี้จะถูกใช้บนคุณธรรมและความสามารถของผู้ปกครองภายใต้เงื่อนไขโชคชะตาและความจำเป็นของรัฐนั้น ๆ จึงจะทำให้รัฐสามารถประสบความสำเร็จ

๔. เหตุผลของรัฐ (raison d'état)

สุดท้ายทฤษฎีเหตุผลของรัฐของมาเคียวเวลลีเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการกำลังเจริญเฟื่องฟู เหตุผลของรัฐนี้เกี่ยวข้องกับความต้องการที่แต่ละรัฐต้องการแยกตัวออกมาจากอำนาจของศาสนจักรอย่างเด็ดขาด โดยสาระสำคัญแล้วเหตุผลของรัฐเป็นการทำให้คุณธรรมความสามารถ (Virtu) มีผลในทางปฏิบัติ ซึ่งหมายถึงการใช้วิธีการใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อผลประโยชน์ของรัฐและสิ่งสำคัญที่จะได้มาซึ่งวิธีการนั้นคือความรู้ จึงกล่าวได้ว่าความรู้คืออำนาจและผู้นำรัฐทุกคนต้องตระหนักถึงความจริงข้อนี้

“

“สงครามจะชอบธรรม
หากความจำเป็นเป็นตัว
ผลักดัน และการเสริมสร้าง
กำลังรบนั้นเป็นหน้าที่ การมี
กำลังรบอยู่ในมือ สร้างให้รัฐ
เกิดความหวังขึ้นมา”

”

รวมทั้งผู้นำรัฐจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ เพื่อปกครองรัฐให้ประสบความสำเร็จตามต้องการ โดยผู้นำรัฐต้องมีความรู้ทางด้านธรรมชาติของมนุษย์ เพราะการมีความรู้เรื่องมนุษย์เป็นพื้นฐานสำคัญ ต่อการประสบความสำเร็จทางการเมือง และ ประวัติศาสตร์เป็นอีกวิชาหนึ่งที่จะทำให้ผู้นำรัฐ เข้าถึงความรู้นี้ว่านี่ จากนั้นผู้นำรัฐต้องสามารถ ผสมผสานสิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดเข้ากับความรู้ ทางด้านธรรมชาติของมนุษย์ แล้วสร้างสิ่งที่เป็น ผลผลิตออกมา นั่นก็คือ นโยบายแห่งรัฐซึ่งเป็น ผลสะท้อนให้เห็นถึงเหตุผลของรัฐและผลประโยชน์ แห่งรัฐด้วย เหตุผลนี้จะย้อนกลับไปสู่เป้าหมาย ที่ชัดเจนที่รัฐต้องการให้เกิด

มาเคียวลีสมองว่ามนุษย์นั้นมีความชั่วร้าย และความกลัวเป็นมรดกในตัว การควบคุมมนุษย์นั้น จึงต้องใช้อำนาจในการสร้างความกลัวเข้าปกครอง สังคม เพราะเมื่อมนุษย์อยู่รวมกันแล้วหากปราศจาก ซึ่งอำนาจเข้าจัดการกับพฤติกรรมที่ชั่วร้ายของมนุษย์ สังคมมนุษย์จะตกอยู่ภายใต้สภาวะอนาธิปไตยเป็นผล ให้สังคมขาดซึ่งสันติภาพไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย ของสังคมมนุษย์ได้ นั่นก็คือ ความอยู่รอด ดังนั้น การจะได้มาซึ่งสันติภาพของสังคมมนุษย์นั้น สังคมของมนุษย์จำเป็นจะต้องมีองค์รัฐญาธิปไตย สูงสุดเพียงคนเดียวที่มีความรู้ คุณธรรมความสามารถ เข้ามาทำหน้าที่บริหารจัดการระบบอำนาจของรัฐ ภายใต้อำนาจไม่แน่นอนของโชคชะตา โดยไม่ยึดโยง กับศีลธรรมทั่วไปของมนุษย์ การดำเนินการต่าง ๆ ล้วนต้องตั้งอยู่บนความจำเป็นที่พึงจะกระทำ ผ่านเครื่องมือทางการเมือง การทหาร และศาสนา อย่างชาญฉลาดและเด็ดขาด โดยผู้นำนั้นจะเป็นได้ทั้ง จิ้งจอกและราชสีห์ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะนำรัฐไปสู่เหตุผล

ของรัฐกล่าวคือ ความตึงาม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าความตึงามที่เป็นเป้าหมายของสังคมมนุษย์นั้นก็คือ **สันติภาพ** ซึ่งสันติภาพมาเคียเวลลินั้นขึ้นอยู่กับผู้นำรัฐ (First Image) เป็นลักษณะคล้ายกับสภาวะแวดล้อมในยุคก่อนจีนซีฮ่องเต้ จึงสามารถตั้งสมมติฐาน (Hypothesis) ได้ว่าความสามารถและความเด็ดขาดในการบริหารจัดการอำนาจของจีนซีฮ่องเต้ส่งผลให้รัฐจีนสามารถมีบทบาทในการกำหนดความมั่นคงและสร้างสันติภาพบนแผ่นดินจีนได้อย่างรวดเร็ว

จีนซีฮ่องเต้ในฐานะองค์ประกันและในฐานะประมุขของรัฐจีน

ในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับชีวประวัติของจีนซีฮ่องเต้ก่อนที่จะเป็นเจ้ารัฐจีนและภายหลังการได้เป็นเจ้ารัฐจีน เพื่อชี้ให้เห็นว่าจีนซีฮ่องเต้นั้นมีความเป็นมาอย่างไร นิสัยใจคอควรจะเป็นคนเช่นไร ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิด การดำเนินนโยบายทางการเมือง และความสามารถทางภาวะผู้นำในการเป็นประมุขของรัฐจีนที่แตกต่างจากเจ้ารัฐอื่น ๆ จนสามารถรวบรวมแผ่นดินจีนได้ตามมุมมองของมาเคียเวลลี และมีมุมใดบ้างที่จีนซีฮ่องเต้มีได้กระทำตาม ซึ่งจะนำความล่มสลายมาสู่ราชวงศ์ฉินอย่างรวดเร็ว โดยได้นำเสนอออกเป็น ๓ ช่วง ประกอบด้วย ๑.) จีนซีฮ่องเต้ขณะที่ยังทรงเป็นองค์ประกันในรัฐจ้าว ๒.) การขึ้นเป็นเจ้ารัฐจีนและการรวบรวมแผ่นดินจีน และ ๓.) จีนซีฮ่องเต้หลังการรวบรวมแผ่นดินจีนไว้ดังนี้

๑. จีนซีฮ่องเต้ขณะที่ยังทรงเป็นองค์ประกันในรัฐจ้าว

สภาวะแวดล้อมในวัยเด็กของมนุษย์นั้นมีผลอย่างมากต่อการพัฒนานิสัยใจคอ สติปัญญา ความสามารถ และประสบการณ์ตรงของมนุษย์ก็มีผลต่อกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ได้ไม่น้อยไปกว่าการได้รับการศึกษาอบรมทางภาคทฤษฎี ดังนั้นการศึกษาชีวิตของจีนซีขณะที่ยังเป็นองค์ประกันในรัฐจ้าวและการได้รับการศึกษาของพระองค์นั้น จะทำให้เข้าถึงกระบวนการทางความคิดของจีนซีฮ่องเต้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เราสามารถเข้าใจวิถีคิดทางการเมือง และนโยบายต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการต่อมาในภายหลังการเติบโตและภูมิหลังขององค์ชายอิงเจิ้งซึ่งเป็นชื่อเดิมของจีนซีฮ่องเต้นั้น เริ่มจากการที่ หลี่บูเหวยหรือหลิวบูเหวย (Lu Buwei) พ่อค้าชาวผู่หยาง เขตซานตง ได้สนับสนุนให้ **อิงอ้อเหริน** ซึ่งเป็นองค์ชายของรัชทายาทรัฐฉินที่ถูกส่งมาเป็นองค์ประกันในรัฐจ้าวให้กลับเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของรัฐฉิน ทั้งนี้หลี่บูเหวยได้ยกนางรำของตนเองที่ชื่อว่า **จ้าวจี** ให้อยู่กับอิงอ้อเหรินจนมีบุตรชื่อว่า **จ้าวเจิ้ง** หรือ **อิงเจิ้ง** โดยไม่มีความแนชต์ว่าใครคือบิดาที่แท้จริงระหว่างอิงอ้อเหรินและหลี่บูเหวย ต่อมาในปี ๒๕๗ ก่อน ค.ศ. รัฐฉินได้ส่งกองทัพที่เข้มแข็งได้เข้ารุกรัฐจ้าวจึงทำให้อิงอ้อเหรินต้องหลบหนีกลับรัฐฉิน ทั้งให้จ้าวจีและองค์ชายอิงเจิ้งต้องคอยหลบซ่อนจากการไล่ล่าในรัฐจ้าว

นานนับ ๑๐ ปี จนกองทัพผืนที่นำโดยแม่ทัพไปสี่สามารถเอาชนะกองทัพจ้าวที่ศึกฉางผิง และได้ฝังกองทัพจ้าวทั้งหมดสี่แสนห้าหมื่นนายเนื่องเกรงว่ารัฐจ้าวจะรวบรวมกำลัง เปิดสงครามครั้งใหม่ ความโกรธแค้นนี้จึงพุ่งตรงมาที่อิงเจิ้งและมารดาที่เป็นองค์ประกันของรัฐมนตรีในรัฐจ้าวสร้างความกลัวต่อทั้งคู่อ่างมาก ต่อมาเมื่ออิงอ้อเหรินได้ขึ้นครองราชย์ รัฐจ้าวจึงได้ส่งทั้งคู่อลับสู่รัฐฉินเนื่องจากเกรงต่ออำนาจของรัฐฉิน หลังจากนั้นเพียง ๓ ปี อิงอ้อเหรินก็ได้สวรรคตทำให้โชคชะตาขององค์ชายอิงเจิ้งได้ขึ้นครองราชย์แต่เยาว์ ในนาม ฉินหวางเจิ้ง ในวัยเพียง ๑๓ ชันษา อย่างไรก็ตาม ฉินหวางเจิ้งก็ต้องอยู่อย่างหวาดกลัวอีกครั้งภายใต้อำนาจของหลี่ปู้เหวย ซึ่งทำให้ฉินหวางเจิ้งไม่สามารถทนได้ จึงได้แต่เก็บซ่อนความตั้งใจที่จะต้องมือสระจากการถูกรบงำนี้ให้ได้ ในช่วงนั้น หลี่ปู้เหวยได้เห็นถึงความจำเป็นของรัฐฉินที่จะสร้างความมั่นคง จึงเริ่มดำเนินนโยบาย ขยายการค้าซึ่งตรงข้ามกับการปฏิรูปขางยางแต่ก็สามารถสร้างความมั่งคั่งให้กับรัฐฉิน ได้อย่างมากมาย โดยได้เริ่มดำเนินนโยบายผนวกดินแดนของรัฐอื่น ๆ เข้ามาบ้าง และทำการกำจัดราชวงศ์โจวที่เหลืออยู่จนสิ้นสุดลง ในปี ๒๔๙ ก่อน ค.ศ. การทำลายราชวงศ์โจวจนสิ้นนี้เองทำให้กฎเกณฑ์ระหว่างรัฐทั้งหมดที่อ้างถึงความชอบธรรมของราชวงศ์โจวในการควบคุมพฤติกรรมระหว่างรัฐที่หลงเหลืออยู่ซึ่งเป็นข้อจำกัดต่อรัฐฉินในการขยายอิทธิพลพังทลายลง ประกอบกับการย้อนกลับของกระแสความคิด การรวมแผ่นดินภายใต้อำนาจของคนคนเดียวเริ่มมีการกล่าวถึง หลี่ปู้เหวยได้เห็นโอกาสที่จะกำหนดโชคชะตาของรัฐฉินใหม่จึงได้ให้ความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมของรัฐฉิน โดยมุ่งเน้นที่ความรู้ที่จะใช้รวบรวมแผ่นดินให้เป็นเอกภาพด้วยการรวบรวมความรู้ในแผ่นดิน กระจายความรู้ให้แก่ประชาชน และสรรหาผู้มีความสามารถมาใช้ในราชการเพื่อทำการศึกษาวิจัยจนได้ทำการเรียบเรียงหนังสือ “หลี่สี่ซุนชิว ซึ่งเป็นผลผลิตของแนวโน้มความเป็นเอกภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองในช่วงปลายยุคจั้นกั๋ว และมีการเรียกร้องให้มีความเป็นเอกภาพทางความคิด เป็นการผสมผสานและสรุปความคิดของนักคิดสำนักต่าง ๆ ก่อนสมัยฉินเป็นครั้งแรก เป็นการค้นคว้าทฤษฎีที่จะทำให้แผ่นดินจีนเป็นเอกภาพในอนาคต” เพื่อใช้แทนที่การปฏิรูปขางยางที่ได้ใช้มาอย่างยาวนาน กิจกรรมการรวบรวมความรู้เหล่านี้ส่งผลให้ฉินหวางเจิ้งได้มีโอกาสได้เข้ารับความรู้ที่มีมาอย่างมากมายและเป็นไปอย่างเข้มข้น โดยได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนการสนทนาและทำความรู้จักกับนักคิดจากสำนักต่าง ๆ ที่เข้ามารับราชการอย่างต่อเนื่อง หนึ่งในนั้นก็คือ หลี่ซือ ซึ่งจะเป็นอัครเสนาบดีของพระองค์ในอนาคต การดำเนินการต่าง ๆ ของหลี่ปู้เหวยเอง ทำให้รัฐฉินมีความเข้มแข็งทางการเมือง พันธมิตร การทหาร และความเชื่อของประชาชนที่มีร่วมกันต่อการรวบรวมแผ่นดินจีนเพื่อความสงบสุขเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากสิ่งแวดล้อมในการเติบโตของฉินหวางเจิ้งในวัยเด็กจะเห็นได้ว่า ฉินหวางเจิ้งมีภูมิหลังชีวิตที่เต็มไปด้วยความกลัวต้องคอยเอาชีวิตรอดท่ามกลางการแย่งชิงอำนาจในดินแดนของฝ่ายตรงข้าม ต้องถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองแต่เด็ก ทำให้ฉินหวางเจิ้งต้องหวาดระแวงต่อทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของอำนาจอยู่ตลอดเวลา แต่ด้วยโชคชะตาที่กำหนดให้ต้องเป็นเจ้ารัฐแต่เยาว์วัยและด้วยความเฉลียวฉลาดของฉินหวางเจิ้งประกอบกับการมีโอกาสดำเนินการศึกษาที่ดีและมีผู้ที่มีความสามารถคอยให้คำปรึกษา จึงทำให้ฉินหวางเจิ้งมีความโดดเด่นถูกปลูกฝังขึ้นในเรื่องคุณธรรมความสามารถในการคิดจัดการเกี่ยวกับอำนาจทางการเมืองได้เป็นอย่างดี โดยมีทั้งความชาญฉลาดและความเด็ดขาดในตัว ซึ่งเป็นคุณธรรมหนึ่งที่สำคัญของผู้นำตามที่มาเคียวเวลลีได้กล่าวไว้ แต่ด้วยความจำเป็นที่ต้องพึ่งอำนาจของหลี่บูเหวยในการตั้งตัวจึงทำให้ฉินหวางเจิ้งในวัยนี้ยังต้องยอมอยู่ภายใต้การครอบงำของหลี่บูเหวย สิ่งนี้ทำให้ชีวิตของฉินหวางเจิ้งนั้นพบว่าไม่มีคุณธรรมและความดีใดที่สูงไปกว่าการได้มาซึ่งอำนาจที่จะทำให้ตัวเองอยู่รอดได้ในการแข่งขันทางอำนาจ อีกด้านหนึ่งความสามารถของหลี่บูเหวยเองในด้านการปกครองและรากฐานความมั่นคงที่ได้สั่งสมมาจากการปฏิรูปชางยางทำให้รัฐฉินมีความพร้อมทั้งทางการเมือง การทหาร พันธมิตร และสามารถสร้างความเชื่อร่วมกันของประชาชนที่เหนือกว่ารัฐอื่น ๆ ได้ รวมทั้งกระแสความคิดหนึ่งเดียวใต้หล้าซึ่งเป็นแนวความคิดการปกครองที่มีมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์โจวนั้นเริ่มกลับมาในหมู่นักคิดว่าจะทำให้แผ่นดินเกิดสันติภาพซึ่งกลายเป็นเหตุผลของรัฐทั้งหมดนี้เป็นสภาวะแวดล้อมที่นับได้ว่าเป็นโชคชะตาของฉินหวางเจิ้งที่มีความได้เปรียบกว่าเจ้ารัฐอื่นอย่างมาก แต่ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นก็คือในช่วงวัยเด็กของฉินหวางเจิ้งได้รับการสร้างภาวะผู้นำที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ทางการเมือง ความรู้ความสามารถและความเด็ดขาดของฉินหวางเจิ้งเองที่ได้รับการพุ่มพักมาอย่างดีจากการศึกษาอบรมโดยนักคิดชั้นน่านั้นจะเป็นแรงขับเคลื่อนที่ยิ่งใหญ่กว่าในอนาคตที่จะทำให้ฉินหวางเจิ้งสามารถกำหนดโชคชะตาตัวเอง

๒. การจัดการอำนาจของฉินหวางเจิ้งภายในรัฐฉิน และการรวบรวมแผ่นดินจีนให้เป็นปึกแผ่น

จากที่รัฐฉินมีความพร้อมและตัวฉินหวางเจิ้งเองได้ผ่านการพัฒนาคุณธรรมความสามารถให้มีความพร้อมสำหรับการเป็นผู้นำรัฐรวม เมื่อฉินหวางเจิ้งได้เข้าสู่ภาคการปฏิบัติทางการเมืองอย่างแท้จริงแล้ว ความจำเป็นและโชคชะตาจึงเริ่มมีความสำคัญต่อการกำหนดพฤติกรรมของเจ้ารัฐฉินให้เป็นไปตามธรรมชาติของสังคมนิยม เริ่มจากการที่ฉินหวางเจิ้งมีความเป็นเชื่อเจ้าราชวงศ์ฉินจึงรับเอาความเชื่อ

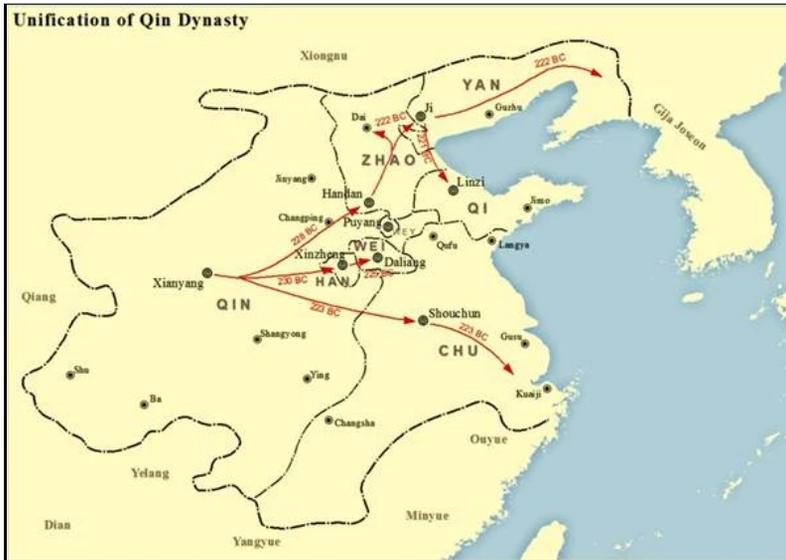

ภาพ หลี่ปู้เหวย นักการเมืองแห่งรัฐฉิน
ที่มา : <https://pantip.com/topic/37939955>

หลักการนิตินิยมที่มีมาอย่างยาวนานจากบรรพบุรุษมาเป็นข้ออ้าง รวมทั้งผู้ที่ได้ให้การพุมพิ์ความคิดทางการเมืองกระแสหลักต่อพระองค์ในขณะนั้นล้วนเป็นกลุ่มนิตินิยมที่เน้นการบังคับใช้กฎหมายในการปกครองอย่างเข้มงวด จึงทำให้ความจำเป็นของฉินหวางเจิ้งต้องใช้แนวความคิดการปกครองให้เป็นไปตามหลักการของนิตินิยม ซึ่งเอื้อประโยชน์ให้แก่ฉินหวางเจิ้งในทางการเมืองอย่างมากถูกเริ่มใช้ทันทีเมื่อฉินหวางเจิ้งเริ่มว่าราชการเอง จึงทำให้มีความขัดแย้งในการดำเนินนโยบายและการประสานผลประโยชน์กับหลี่ปู้เหวยซึ่งเป็นกลุ่มอำนาจเก่าที่เน้นนโยบายไปที่การค้าที่เอื้อผลประโยชน์ให้หลี่ปู้เหวยเองเป็นอันมาก ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ฉินหวางเจิ้งต้องกำจัดหลี่ปู้เหวยออกจากระบบอำนาจรัฐฉินเป็นอันดับแรกเมื่อโอกาสมาถึง และนอกจากนี้ยังต้องกำจัดกลุ่มอำนาจใหม่ของเล่าโอิซึ่งเป็นชูของพระมารดาที่เริ่มเข้ามามีอำนาจและพยายามจะก่อกบฏเข้าแย่งชิงอำนาจทางการเมือง ด้วยไหวพริบทางการเมืองของฉินหวางเจิ้งจึงได้ใช้โอกาสนี้ ซึ่งโชคชะตาได้กำหนดให้ทำการกำจัดกลุ่มอำนาจทั้งสองลงด้วยความเด็ดขาดในคราวเดียวกัน ทำให้อำนาจทางการเมืองภายในของรัฐฉินมีเสถียรภาพพร้อมที่จะทำสงครามเพื่อรวบรวมแผ่นดินตามแนวความคิดการปกครองหนึ่งเดียวเหนือคนทั้งใต้หล้าของสังคมจีนต่อไปได้

เมื่อสิ้นสุดความขัดแย้งภายในรัฐแล้ว ฉินหวางเจิ้งจึงได้เริ่มสร้างความมั่นคงระหว่างรัฐเพื่อความอยู่รอดของตนเองตามธรรมชาติของสังคมนิยมอีกครั้งด้วยการ

เปิดสงครามขนาดใหญ่กับรัฐอื่น ๆ เพื่อรวบรวมแผ่นดินตั้งแต่ปี ๒๓๐ ก่อน ค.ศ. โดยได้รวบรวมเหล่าบัณฑิต และขุนศึกมาช่วยงานอย่างมากมาย เช่น หลี่ซือ เว่ยเหลียว หานเฟย และหวางเจี้ยน และภายในระยะเวลาเพียง ๑๐ ปีเท่านั้น ก็สามารถผนวกเอารัฐหวน รัฐจ้าว รัฐเว่ย รัฐฉู่ รัฐเยียน และรัฐฉี ให้ตกอยู่ใต้อำนาจได้ นับว่าเป็นการยุติสงครามการแย่งชิงอำนาจระหว่างรัฐที่มีมาอย่างยาวนานลง ทั้งนี้การรวบรวมแผ่นดิน ฉินหวางเจิ้งได้ใช้ยุทธศาสตร์เข้าทำลายความสามัคคีของรัฐทั้งหมดในสมัยนั้นลงก่อนแล้วค่อย ๆ ผนวกเอารัฐต่าง ๆ รวมเข้ามาเป็นอาณาจักรเดียวกับรัฐฉินที่ละรัฐ โดยอาศัยกองทัพฉินที่ประกอบไปด้วยกำลังพลมากกว่าหกแสนนาย อาวุธยุทโธปกรณ์ที่เป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางด้านการผลิตโลหะอย่างเป็นระบบอุตสาหกรรมของรัฐฉิน โดยรัฐแรกที่ถูกรวมเข้ามาก็คือ รัฐหวน ซึ่งเป็นรัฐที่อ่อนแอที่สุด และการที่รัฐหวนซึ่งเป็นรัฐเล็ก ๆ สามารถอยู่รอดปลอดภัยมาอย่างยาวนานท่ามกลางรัฐทั้งหมดได้นั้นก็เป็นเพราะอาศัยการทูตอันเป็นข้อได้เปรียบจากทางภูมิศาสตร์ที่ป้องกันไม่ให้อริรัฐฉินสามารถขยายอิทธิพลมาทางตะวันออกได้ โดยพันธมิตรอย่างรัฐเว่ยและรัฐจ้าวได้ให้การสนับสนุนการดำเนินนโยบายทางการเมืองและการทหารของรัฐหวนอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อสนธิสัญญาความร่วมมือต่าง ๆ ถูกฉีกฉีกด้วยอุบายของฉินหวางเจิ้งโอกาสการออกสู่ภาคตะวันออกของรัฐฉินจึงถูกเปิดออก ไม่นานนักรัฐหวนก็ต้องยอมแพ้และถูกยุบเป็นส่วนหนึ่งของรัฐฉินทำให้พลเมืองเป็นหนึ่งในเดียวไม่มีความแตกต่าง ทำให้เห็นได้ว่าความสามารถของผู้นำอย่างฉินหวางเจิ้งที่แยบยลและเด็ดขาดนั้นทำให้การดำเนินนโยบายทางการเมืองของรัฐฉินให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมความมั่นคงโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งโชคชะตามากนัก หลังจากนั้นในปีต่อมาพระองค์ก็ทรงส่งหวางเจี้ยนเป็นแม่ทัพนำทัพเข้าตีรัฐจ้าว และไม่นานนักเช่นกันรัฐจ้าวก็ต้องยอมแพ้และถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของรัฐฉินอีกครั้งหนึ่ง การที่รัฐทั้งสองถูกฉินหวางเจิ้งผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนรัฐฉินและการล้างราชวงศ์ทั้งหมดของทั้งสองรัฐได้ในระยะเวลาอันสั้นสร้างแรงเสียดทานไปทั่วทั้งแผ่นดิน ทำให้รัฐที่เหลือเร่งการสะสมกำลังพลเพื่อทำสงครามกับรัฐฉินเพื่อเอาตัวรอด เพราะสงครามครั้งนี้รัฐฉินไม่ได้ต้องการแค่เมืองขึ้นดังเช่นในอดีตเท่านั้นแต่ต้องการสลายและรวบรวมแผ่นดินทั้งหมด ดังนั้นรัฐเยียนที่รู้ว่าตนเองคือเป้าหมายต่อไปจึงได้พยายามลอบสังหารฉินหวางเจิ้งแต่ไม่สามารถทำการได้สำเร็จ จึงถูกกองทัพรัฐฉินที่นำทัพโดยหวางเจี้ยนเข้าโจมตีในปี ๒๒๕ ก่อน ค.ศ. ต่อจากนั้นก็บุกรุกรัฐเว่ย รัฐฉู่ และรัฐฉี ตามลำดับจนสามารถรวมแผ่นดินทั้งหมดได้ในปี ๒๒๑ ก่อน ค.ศ. ตามบันทึกนักประวัติศาสตร์ของราชวงศ์ฮั่น เมื่อ ๒๔๖ ปี ก่อน ค.ศ. กล่าวไว้ว่า “การเคลื่อนกำลังข้ามแผ่นดินฉินผนวกเอาแว่นต่าง ๆ เข้าไป เหมือนหนอนไหมมัดกินใบหม่อน”^๔

ภาพการเคลื่อนกำลังเข้ารวบรวมแผ่นดินของฉินทางเจิ้ง

ที่มา : <https://www.history.com/this-day-in-history/niccolo-machiavelli-born>

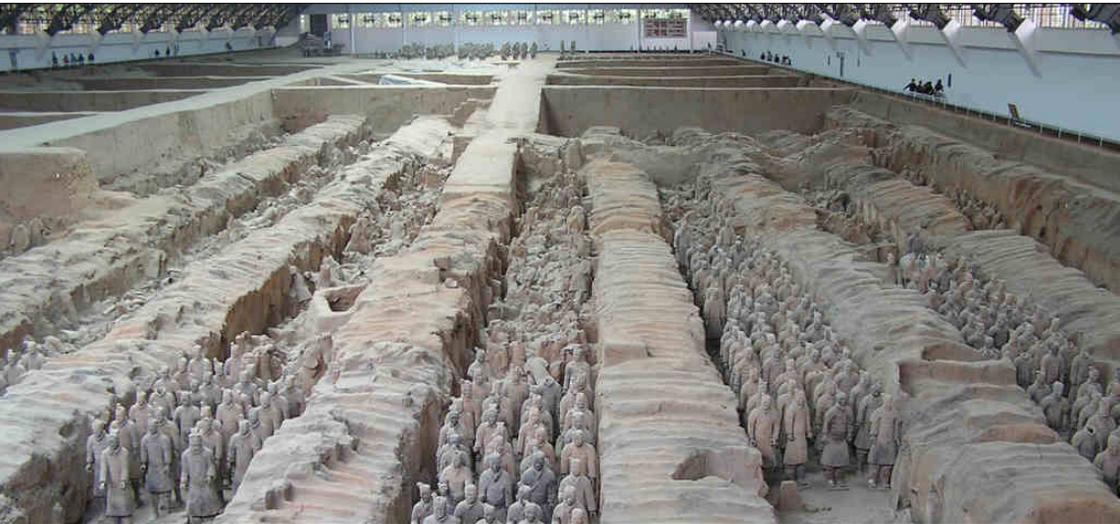
หากพิจารณาประวัติศาสตร์ช่วงนี้ของฉินทางเจิ้งตามมุมมองของมาเคียเวลลี จะเห็นได้ว่า คุณธรรมความสามารถที่โดดเด่นของฉินทางเจิ้งในการจัดการการเมืองทั้งภายในด้วยการใช้กฎหมายภายในที่ดีและสามารถจัดการกับพันธมิตรและการเมืองระหว่างประเทศด้วยความแยบยลและเด็ดขาดโดยไม่ต้องคำนึงถึงคุณธรรมใดๆ ของมนุษย์ ด้วยการใช้อำนาจเข้าทำลายการเป็นพันธมิตรของรัฐทั้งหลาย จากนั้นจึงใช้การทหารที่เข้มแข็งเข้ายึดครองแผ่นดินต่าง ๆ ที่ละรัฐ โดยรับเอาแรงสนับสนุนจากความเชื่อทางสังคมเรื่องหนึ่งเดียวเหนือคนทั้งใต้หล้ามาสร้างความชอบธรรมให้ตนเองให้เป็นที่ยอมรับของคนจีนทั้งแผ่นดินในครั้งนี ทำให้เกิดเหตุผลของรัฐที่ดีตามที่มาเคียเวลลีกล่าว คือ การมุ่งสร้างสันติภาพให้กับแผ่นดินจีน ซึ่งสิ่งนี้ตรงกับเป้าหมายของสังคมจีนในยุคนั้น เมื่อพิจารณาร่วมกับเงื่อนไขคุณธรรมความสามารถ โชคชะตา และความจำเป็นเข้าร่วมกันนับได้ว่ามีความลงตัวอย่างสมบูรณ์แล้ว โดยจะพบว่าคุณธรรมความสามารถเฉพาะตัวที่โดดเด่นของฉินทางเจิ้งที่มีทั้งความแยบยลและความเด็ดขาดนี้เอง ทำให้การดำเนินนโยบายของรัฐฉิน คือความจำเป็นของรัฐที่ต้องมั่นคงอยู่รอดเหนือรัฐอื่น ๆ เกิดขึ้นได้ง่ายและมีอำนาจเพียงพอที่จะอยู่เหนือโชคชะตา โดยประชาชนรัฐฉินได้เชื่อมั่นในความสามารถและเห็นถึงความจำเป็นว่ามีเพียงฉินทางเจิ้งเท่านั้นที่จะเป็นผู้นำที่มีความสามารถ

ยุคสงครามและสร้างสันติภาพในครั้งนี้ได้จึงให้การสนับสนุน นอกจากนี้การแสดงให้เห็นว่าความเป็นพลเมืองจีนที่ทรงหยาบยื่นให้ประชาชนรัฐอื่นที่ถูกผนวกเข้ามานั้นทำให้เกิดความเท่าเทียมกันของทุกคนในสังคมใหม่ที่เกิดขึ้น คนกลุ่มใหม่ที่ถูกผนวกเข้ามาก็จะไม่รู้สึกแตกแยกซึ่งเป็นการกระทำดังเช่นที่โรมได้กระทำ ดังนั้นประชาชนทั้งแผ่นดินจึงยอมมองข้ามความไม่จำเป็นบางอย่างไป หากเปรียบเทียบกับผู้นำคนอื่น ๆ ในยุคนั้น บนสถานการณ์เดียวกันแล้ว ความสามารถเช่นนี้ของฉินหวังจึงเป็นสิ่งที่ไม่มีผู้นำคนไหนจะทำได้ง่ายนัก และผู้นำรัฐส่วนมากในช่วงนั้นก็เลวร้ายไม่ต่างกัน เห็นได้ว่าผู้นำรัฐที่มีความสามารถเช่นนี้มีความจำเป็นอย่างมากในการหยุดสภาวะสงครามและก็เกิดขึ้นได้ยากเช่นกันในประวัติศาสตร์ของมนุษย์

๓. ความเสื่อมอย่างรวดเร็วของแผ่นดินราชวงศ์ฉิน

เมื่อฉินหวังจึงสามารถรวบรวมทั้ง ๖ รัฐ มาอยู่ใต้อำนาจและสามารถยุติสงครามที่มีมาอย่างยาวนานได้แล้ว จึงสถาปนาตนขึ้นเป็น **ฉินสื่อหวงตี้** (ฉินซีฮ่องเต้) แห่งราชวงศ์ฉิน ในปี ๒๒๑ ก่อน ค.ศ. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะให้มีการสืบต่อราชบัลลังก์ให้อยู่ในราชวงศ์ฉินติดต่อกันตลอดไปเรื่อย ๆ และเพื่อไม่ให้แผ่นดินนั้นกลับไปสู่สภาวะสงครามดังเช่นในอดีต ด้วยความจำเป็นต่อการปกครองนี้ฉินซีฮ่องเต้จึงได้ยกเลิกระบอบนครรัฐศักดินาที่มีเจ้านครรัฐปกครองมาเป็นการรวมศูนย์อำนาจสู่ศูนย์กลางหรือเรียกได้ว่าเป็นการสลายระบบเจ้าผู้ครองนครรัฐอย่างถาวร ไปเป็นการใช้อำนาจรวมศูนย์อยู่ที่องค์จักรพรรดิหรือฮ่องเต้ ซึ่งมีอำนาจสูงสุดแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น โดยได้แบ่งเขตการปกครองราชอาณาจักรออกเป็น ๓๖ เขต หรือ “จัน” (ต่อมาเพิ่มเป็น ๔๒ เขต) แต่ละเขตจะมีผู้ว่าการทั้งฝ่ายพลเรือน ผู้ว่าการฝ่ายทหาร และผู้ตรวจการทำหน้าที่ถ่วงดุลอำนาจ และแต่ละเขตยังแบ่งเขตปกครองออกเป็นอำเภอ รองลงมาเป็นตำบลและหมู่บ้านตามลำดับ มีการสร้างระบบมาตรฐานกลางให้เป็นเอกภาพด้วยการวางมาตรฐาน ชั่ง ตวง วัด เงินตรา และตัวอักษร ให้เป็นแบบเดียวกันทั่วทั้งอาณาจักร รวมทั้งบังคับใช้กฎหมายรัฐฉินที่เข้มงวดด้วยความเด็ดขาด “โดยได้มีการปราบปรามผู้ที่เห็นต่างหรือพยายามรื้อฟื้นความเชื่อเดิม ที่นำโดยกลุ่มของนักคิดของสำนักขงจื้อซึ่งมีความคิดเห็นที่ต่างจากแนวทางของฉินซีฮ่องเต้ที่มีความคิดเป็นนิตินิยม ไม่ว่าในเรื่องการปกครอง เรื่องปรัชญาต่าง ๆ และมีการวิพากษ์วิจารณ์พระองค์ เหตุนี้จึงทำให้ฉินซีฮ่องเต้ออกคำสั่งตามคำแนะนำของหลี่ซือให้ฝังบัณฑิตเหล่านี้ เฆมาตำราต่าง ๆ เช่น ประวัติศาสตร์รัฐทั้งหก คำภีร์สำนักความคิดต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับราชสำนัก โดยเฉพาะสำนักขงจื้อ คงเหลือไว้แต่ตำราของรัฐฉิน ตำรายา โหราศาสตร์ การเกษตร และตำรากฎหมายรัฐฉินเท่านั้น นอกจากนี้ฉินซีได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการส่งเสริม

ระบบเศรษฐกิจ จึงสั่งให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เช่น การตัดถนนหลวง การปรับถนนหลายสายให้เป็นทางตรงเพื่อความสะดวกในการคมนาคมและการขนส่งสินค้า อีกทั้งเพื่อให้สะดวกในการเคลื่อนย้ายกำลังทหาร รวมทั้งให้ขุดคลองเพื่อการคมนาคมทางน้ำด้วย สร้างเขื่อนและระบบทำนบกั้นน้ำเพื่อการเกษตร จึงเกิดการระดมแรงงานประชาชนกว่า ๓ แสนคน มาก่อสร้างและยังเชื่อมต่อแนวกำแพงเมืองตามแคว้นต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวป้องกันการรุกรานของชนเร่ร่อนทางเหนือ นอกจากนี้ยังได้มีการนำแรงงานอีกกว่า ๗ แสนคน ไปก่อสร้างพระราชวังและ “สุสานจีนซีอ่องเต้” ที่เป็นมากกว่าสุสานฝังพระศพทั่วไป เพราะที่นี่เป็นสถานที่ที่เตรียมไว้สำหรับการใช้ชีวิตหลังความตาย”^{๑๑} การดำเนินการดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดความเดือดร้อน สิ้นเปลืองทรัพยากร และนำไปสู่การขาดแคลนกำลังคนในการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อความกินดีอยู่ดีของคนในสังคมไปทั่วทั้งอาณาจักร แต่ก็ไม่มีใครใดสามารถต้านทานอำนาจที่เด็ดขาดของพระองค์ได้ หลังจากการสิ้นพระชนม์ของจีนซีอ่องเต้ในปี ค.ศ. ๒๑๐ ก่อน ค.ศ. ฮองเต๋องค์ต่อมาแม้จะมีความเด็ดขาดแต่ก็มิได้มีความสามารถในทางการปกครองเท่ากับจีนซีอ่องเต้ จึงทำให้บ้านเมืองเกิดความขัดแย้งระหว่างชนชั้นต่าง ๆ แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว เกิดกบฏขบวนการยิ่งใหญ่ที่นำโดยเฉียนเซ็ง และ อู๋กวาง ขึ้นเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์จีน จากนั้นก็ลามไปทั่วประเทศ ทำให้ราชวงศ์ฉินถูกกบฏขบวนการโค่นลง รวมระยะเวลาครองแผ่นดินเพียง ๑๕ ปีเท่านั้น

ภาพกองทัพดินเผาในสุสานจีนซีอ่องเต้^{๑๒}

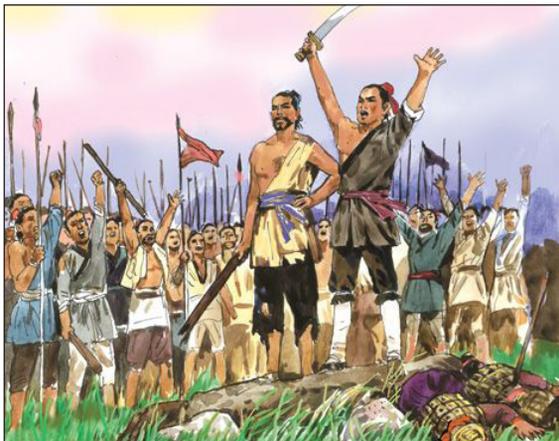
ที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/สุสานจีนซีอ่องเต้>

จากความสามารถในการดำเนินนโยบายทางการเมืองด้วยความเฉลียวฉลาด และลงมือด้วยความเด็ดขาดทำให้จีนซีฮ่องเต้สามารถใช้จินตนาการในการวางแผนทางการเมือง การทหาร การใช้พันธมิตร และความเชื่อให้สอดคล้องลงกับความจำเป็นได้ รวมทั้งการยอมรับและฉวยโอกาสเมื่อโชคชะตานั้นเข้าข้างในสภาวะธรรมชาติแบบสงครามได้อย่างลงตัวจนนำไปสู่การสร้างเหตุผลของรัฐที่ดีที่นำไปสู่การรวบรวมแผ่นดินและสามารถยุติสงครามที่มีมาอย่างยาวนานของแผ่นดินจีนในสมัยนั้นได้ แต่ในทางกลับกันเมื่อแผ่นดินจีนได้เข้าสู่การมีสันติภาพแล้วความเฉลียวฉลาดและความเด็ดขาดของจีนซีฮ่องเต้กลับสร้างความทุกข์ยากให้กับประชาชนในสังคมจีนเอง ที่เป็นเช่นนี้เพราะคุณธรรมความสามารถนี้ของจีนซีฮ่องเต้ที่ขับเคลื่อนการเมือง การทหาร พันธมิตร และความเชื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือโชคชะตาในภาวะสันติภาพนั้นจะเกินความจำเป็นของสังคม จึงไม่ตอบเหตุผลของรัฐที่ดีในภาวะสันตินั้นก็คือ ความสุขหรือความอยู่ดีกินดีของประชาชน จึงเห็นได้ว่าเป้าหมายสูงสุดของสังคมได้เปลี่ยนไปแล้วแต่จีนซีฮ่องเต้ยังคงเน้นเรื่องความมั่นคงในอำนาจของตนเอง ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการของสังคมจึงทำให้คุณธรรมความสามารถที่แยบยลและความเด็ดขาดเป็นความไม่จำเป็นก่อให้เกิดความไม่ลงตัวของเงื่อนโซ่ทั้ง ๓ ข้อ ตามแนวคิดของมาเคียวเวลลีขึ้นอีกทั้งฮ่องเต้ยังคงต้องมาไม่มีความสามารถเลยยิ่งเร่งให้ราชวงศ์เสื่อมลงอย่างรวดเร็ว จึงเห็นได้ว่ามนุษย์ไม่สามารถให้ความไว้วางใจบริหารอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จได้ลำพังการที่รัฐใดรัฐหนึ่งจะมีผู้นำที่มีความสามารถบริหารอำนาจอย่างต่อเนื่องนั้นก็ไม่สามารถรับประกันได้เช่นกัน อีกทั้งคุณธรรมความสามารถของคน ๆ หนึ่งที่จะบริหารจัดการอำนาจได้นั้นมีความไม่แน่นอนตลอดชั่วชีวิต เนื่องจากคุณธรรมของคน ๆ หนึ่งมีโอกาสเกิดการเปลี่ยนแปลงได้สูง หากผลประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ของตัวผู้นำเองมิได้ไปในทางเดียวกัน ผู้นำรัฐนั้นก็พร้อมจะเปลี่ยนการตัดสินใจใหม่ หักหลังประชาชนกลายเป็นทรราชย์ได้เสมอ ดังนั้นการปกครองตามความคิดของหนึ่งเดียวเหนือคนทั้งใต้หล้าจึงทำให้อาณาจักรของจีนซีฮ่องเต้นั้นเสื่อมลงด้วยความรวดเร็ว เพราะคุณธรรมความสามารถที่แยบยลและความเด็ดขาดของจีนซีฮ่องเต้นั้นไม่สามารถมีการตรวจสอบและถ่วงดุลได้ จึงทำให้เกิดนโยบายการเมือง การทหาร และความเชื่อต่อความมั่นคงที่สุดโต่งที่ไม่มีควมจำเป็นต่อสถานการณ์แวดล้อม ไม่ได้ก่อให้เกิดเหตุผลของรัฐที่ดีเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงนั่นคือ ความเจริญรุ่งเรืองและความมั่งคั่ง

แนวคิดของสังคมนิยมแบบคลาสสิกกับกองทัพเรือ

การที่สังคมนิยมแบบคลาสสิกให้ความสำคัญกับความสามารถของมนุษย์ที่ขึ้นอยู่องค์กรว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร และความสำเร็จนั้นมีความยืดโยง

อย่างใกล้ชิดกับคุณธรรมความสามารถของผู้นำองค์กร หากพิจารณากองทัพเรือในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่เป็นตัวแทนของรัฐในการปฏิสัมพันธ์กับกองทัพเรือทั่วโลกแล้ว คุณธรรมความสามารถของผู้นำองค์กรที่กองทัพเรือต้องการจึงกลายเป็นคำถามต่อมา หากใช้มุมมองของมาเคียเวลลีพิจารณาระหว่างความต้องการผู้นำที่มีความแสบยลและเด็ดขาดกับผู้นำที่ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างได้ จะเห็นได้ว่าลักษณะความคิดทั้ง ๒ แบบนั้น ล้วนแต่มีความจำเป็นในโลกปัจจุบัน ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของความมั่นคงในภูมิภาคว่าสถานะที่กองทัพเรือกำลังเผชิญอยู่นั้นเป็นสถานะเช่นใด เป็นสถานะสงครามที่ประเทศต่าง ๆ มองหาความมั่นคงของอำนาจอธิปไตยทางทะเล หรือสถานะสันติภาพที่ประเทศต่าง ๆ เร่งแสวงหาโอกาสและความร่วมมือทางทะเล เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของภูมิภาค แต่ไม่ว่าจะเป็นสถานะความมั่นคงแบบใดก็ตาม มาเคียเวลลีก็ได้เน้นให้เห็นแล้วว่า คุณธรรมความสามารถของผู้นำองค์กรนั้นจะต้องถูกใช้ไปอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และความจำเป็นเพื่อเหตุผลที่ดีของรัฐ ซึ่งเป้าหมายปลายทางของกองทัพเรือนั้นก็คือ ความมั่นคงทางทะเลของประเทศที่จะสร้างความอยู่ดีกินดีให้กับประชาชนในประเทศ ดังนั้นผู้นำที่มีคุณธรรมความสามารถของทัพเรือจะต้องถูกส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่องผ่านระบบการศึกษาที่ถูกต้องมีมาตรฐาน และมีความเป็นสากลสูง รวมทั้งต้องมีประสบการณ์การปฏิบัติร่วมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาของกองทัพเรือในยุคต่อไปนั้นจะต้องสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคตที่มีความเป็นโลกาภิวัตน์สูง หากละเลยสิ่งนี้ไปแล้วก็เป็นไปได้ยากที่กองทัพเรือจะสามารถบรรลุเป้าหมายของกองทัพเรือในโลกอนาคตได้

ภาพการปฏิวัติหมู่บ้านต้าเจ้อ ปฏิวัติขบวนการครั้งแรกของประวัติศาสตร์จีน

ที่มา : <http://www.jiewfudao.com/ประวัติศาสตร์จีน/การปฏิวัติหมู่บ้านต้าเจ้อ.html>

บทสรุป

จากประวัติศาสตร์สงครามระหว่างรัฐของจีนในยุคชุนชิว และจ้านกั๋วที่มีสาเหตุมาจากการที่ราชวงศ์โจวไม่มีอำนาจจากส่วนกลางมาควบคุมพฤติกรรมของเจ้ารัฐต่าง ๆ ได้ ทำให้การเมืองระหว่างรัฐเกิดเป็นสภาวะอนาธิปไตย จนทำให้เจ้ารัฐทุกรัฐต้องแข่งขันทางอำนาจเพื่อความอยู่รอดของตนเอง ซึ่งสภาวะไร้สันติภาพนี้มีมายาวนานจนถึงรัชสมัยของจีนซีฮ่องเต้ จึงสิ้นสุดลงอย่างรวดเร็วด้วยความสามารถและความเด็ดขาดในการบริหารจัดการระบบอำนาจของจีนซีฮ่องเต้เอง ลักษณะเช่นนี้เป็นไปตามแนวคิดของมาเคียวเวลลีซึ่งจะเป็นการสร้างสันติภาพของสังคมมนุษย์บนความคิดสังคมนิยมแบบคลาสสิกที่สันติภาพนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำสูงสุดที่มีความเด็ดขาดและมีคุณธรรมความสามารถสูงเข้ามาบริหารจัดการระบบอำนาจของรัฐอย่างยุติธรรม เพื่อจะนำรัฐไปสู่เหตุผลของรัฐที่เรียกว่าสันติภาพนั้นว่ามีความเป็นไปได้และสามารถเกิดขึ้นได้จริงอย่างรวดเร็ว ตัวอย่างเช่น การรวบรวมแผ่นดินของจีนซีฮ่องเต้ แต่ความมั่นคงของสันติภาพจากความคิดสังคมนิยมแบบคลาสสิกบนความแยบยลและเด็ดขาดนั้นย่อมไม่มีความยั่งยืนที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะธรรมชาติของมนุษย์นั้นมีความกลัวเป็นมรดกความชั่วร้ายในตัวของมนุษย์นี้ทำให้มนุษย์นั้นง่ายต่อการตกเป็นทาสของอำนาจเมื่อได้สัมผัสกับความหอมหวานของอำนาจนั้นมาระยะเวลาหนึ่งก็จะยอมทำสิ่งที่ชั่วร้ายเพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจของตนเอง ดังนั้นผู้นำที่ดีจึงอาจกลายเป็นทรราชย์ในภายหลังได้อย่างง่ายดายเมื่อเป้าหมายของผู้นำไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของรัฐ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะความไม่แน่นอนในตัวของมนุษย์นี้เองเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้อาณาจักรอันยิ่งใหญ่ของจีนซีฮ่องเต้ได้ล่มสลายลงอย่างรวดเร็ว ประการที่สองมนุษย์เองมิได้มีชีวิตยืนยาวและการที่จะมีผู้นำที่มีคุณธรรมความสามารถสูงเกิดขึ้นในตระกูล

นั้นมิใช่เรื่องง่าย เมื่อผู้นำรุ่นเก่าจากไปหากผู้นำรุ่นต่อมาไม่มีคุณธรรมความสามารถเพียงพอที่จะบริหารระบบอำนาจการเมือง การทหาร พันธมิตร และศาสนาให้เข้ากับโชคชะตาหรือสภาวะแวดล้อมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา บนความจำเป็นให้ได้อย่างเหมาะสมแล้วก็ย่อมจะไม่สามารถดำรงไว้ซึ่งสันติภาพของรัฐไว้ได้ จึงเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งที่สังคมนิยมแบบคลาสสิกไม่สามารถรักษาสันติภาพให้ยั่งยืนอยู่ได้ เพราะบนสภาวะแวดล้อมที่มีสันติภาพ ความเด็ดขาดและการฉวยโอกาสมิได้สร้างคุณหรือความดีที่เรียกว่าเหตุผลของรัฐที่จะทำให้สังคมมนุษย์ก้าวไปสู่เป้าหมายความดีนั้นได้ ซึ่งความดีนั้น ได้แก่ การกินดีอยู่ดีหรือความสุขของสังคมนั่นเอง ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่มีสันติภาพ สันติภาพจะเอื้อให้มนุษย์สามารถใช้คุณธรรมของเหตุผลและการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ ซึ่งสิ่งนี้จะนำสังคมมนุษย์ไปสู่จุดหมายที่ดีกว่าได้ง่ายและรวดเร็วกว่าการใช้อำนาจและความเด็ดขาด กล่าวได้ว่าเราก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าอำนาจและความเด็ดขาดของคน ๆ เดียวนั้นสามารถนำมาซึ่งสันติภาพที่เป็นเหตุผลของรัฐในภาวะขัดแย้งได้อย่างรวดเร็ว แต่อำนาจและความเด็ดขาดของคน ๆ เดียวก็ไม่สามารถนำพาซึ่งความกินดีอยู่ดีที่เป็นเหตุผลของรัฐในยามสันติได้เช่นกัน ดังนั้นการปกครองตามแนวคิดหนึ่งเดียวปกครองคนทั้งใต้หล้า นั้น ทำให้แผ่นดินจีนรวมตัวและแตกแยกเป็นวัฏจักรอยู่อย่างต่อเนื่อง ขึ้นอยู่ว่าผู้นำรัฐนั้นสามารถตอบรับเหตุผลของรัฐที่ดีได้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม มนุษย์ในโลกปัจจุบันเราต่างก็ยอมรับกันแล้วว่าเหตุผลและการรับฟังความคิดเห็นที่ต่างต่างนั้น (ระบอบประชาธิปไตย) เป็นการปกครองที่ดีที่สุดของมนุษย์พึงจะมีได้ในการรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและสร้างสรรค์ความรุ่งเรืองของสังคมมนุษย์ที่ยั่งยืนกว่าระบบอื่น ๆ จึงทำให้ในโลกปัจจุบันมีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยเป็นส่วนใหญ่

เอกสารอ้างอิง

- ๑ Samkok@work, < <http://www.samkokatwork.com/02/c01.html>>, ๖ธ.ค.๖๓.
- ๒ Richard Rigby, Chinese Story, <<https://www.thechinastory.org/yearbooks/yearbook-2013/forum-politics-and-society/tianxia-%E5%A4%A9%E4%B8%8B/>>, ๒๓ พ.ย.๖๓.
- ๓ แผนที่ยุคขุนซิว, <<https://www.globalsecurity.org/>>, ๒๖ พ.ย.๖๓.
- ๔ บุญศักดิ์ แสงระวี: จีนซีฮ่องเต้มหาราชหรือทรราช, พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ, มิถุนายน ๒๕๕๓, หน้า ๔๖-๔๗
- ๕ แผนที่ปลายยุคจ้านกั๋ว, <<https://www.thoughtco.com/the-warring-states-period-of-ancient-china-117643>>, ๒๖ พ.ย. ๖๓
- ๖ Niccolo Machiavelli, สมบัติ จันทรวงศ์: The prince (เจ้าผู้ปกครอง), พิมพ์ครั้งที่ ๑๑ กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนามา โครงการจัดพิมพ์คืบไป, ๖๓.
- ๗ เพ็ญศรี เฝ้าเหลืองทอง, มติชนสุดสัปดาห์ <https://www.matichonweekly.com/column/article_114273> ๒๒ พ.ย.๖๓.
- ๘ Ibid 1 หน้า ๙๑.
- ๙ ยูวราชวิทยาลัยเชียงใหม่ <<https://sites.google.com/site/chowpanat45372/kaphaeng-meuxng-cin/prawati-khwam-pen-ma>> ๒๒ พ.ย. ๖๓.
- ๑๐ ผู้จัดการออนไลน์ < <https://mgronline.com/china/detail/9620000088400>> ๒๒ พ.ย.๖๓.
- ๑๑ ผนังกริช เปาอินทร์,จีนซีฮ่องเต้จักรพรรดิพระองค์แรกของจีน <<https://www.nuttakritpaoin.com/post/>> ๒๓ พ.ย.๖๓
- ๑๒ ภาพกองทัพดินเผาสุสานจีนซีฮ่องเต้, <https://www.reddit.com/r/interestingasfuck/comments/fjpv4/an_army_of_over_8000_lifesized_terracotta_warrior/>, ๒๖ พ.ย.๖๓.